

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 14. února 2025
č. j. MSP-351/2023-ODKA-SPZ/9
Počet listů: 5
Přílohy: 1

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obv. Ing. P. Č. - stížnost pro porušení zákona

Přílohy:

- spis Městského úřadu v Břeclavi sp. zn. MUBR-S 68993/2023 (dříve trestní spis Okresního soudu v Břeclavi sp. zn. 3 T 153/2022)

Podle § 266 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), podávám v **neprospěch obviněného Ing. P. Č.**,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému usnesení Okresního soudu v Břeclavi ze dne 12. 4. 2023, č. j. 3 T 153/2022-230.

Napadené rozhodnutí

- 1 Usnesením Okresního soudu v Břeclavi ze dne 12. 4. 2023, č. j. 3 T 153/2022-230 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), byla podle § 222 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, věc obviněného Ing. P. Č. (dále jen „*obviněný*“), postoupena k projednání Obecnímu úřadu v Lednici, neboť skutek by mohl být posuzován jako přestupek dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

- 2 Obviněný byl obžalobou ze dne 21. 10. 2022, č. j. ZT 88/2022-20, obžalován ze spáchání přečinu ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, jehož se měl dopustit tím, že:

„dne 12. 9. 2021 v době od 17:00 hodin do 17:25 hodin v Lednici na ulici XY na dvoře v objektu XY, po sporu o křovinořez fyzicky napadl svou bývalou manželku Ing. K. Č., tím způsobem, že ji strkal, přičemž jí několikrát udeřil sevřenou pěstí do oblasti hrudníku, kopal do ní, poté si vzal volně pohozenou dřevěnou lať o rozměru 3x2x150cm, kterou jí opakovaně udeřil, kdy poškozená se kryla rukama, čímž poškozené Ing. K. Č., způsobil bolestivost a otok pravé ruky s odlomením zadní trojhranné kosti bez dislokace, zlomeninu v dorso-laterální části druhého až pátého žebra bez dislokace vlevo, povrchní oděrky levého předloktí s počínajícím hematomem, krevní výrony v oblasti pravé paže a na pravé boční ploše hrudníku, a tržnou ránu znaménka nad levým prstem, přičemž zlomenina kosti trojhranné je hodnocena jako zranění lehké s omezením v obvyklém způsobu života v délce 38 dní, zlomeniny žeber jsou hodnoceny jako zranění lehká s omezením v obvyklém způsobu života v délce 3 - 4 týdnů, krevní výrony a oděrky v oblasti horních končetin jsou hodnoceny jako zranění lehké a povrchní s omezením v obvyklém způsobu života v délce do 7 dnů, přičemž poškozená vyhledala lékařské ošetření na chirurgické ambulanci v Nemocnici Břeclav s vystavením pracovní neschopnosti v době od 12. 9. 2021 do 7. 10. 2021.“

- 3 Napadené rozhodnutí nabylo právní moci dne 12. 4. 2023.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

- 4 Podle § 12 odst. 2 trestního zákoníku platí, že trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu.
- 5 Podle § 122 odst. 1 trestního zákoníku platí, že ublížením na zdraví se rozumí takový stav záležející v poruše zdraví nebo jiném onemocnění, který porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí znesnadňuje, nikoli jen po krátkou dobu, obvyklý způsob života poškozeného, a který vyžaduje lékařského ošetření.
- 6 Podle § 146 odst. 1 trestního zákoníku platí, že kdo jinému úmyslně ublíží na zdraví, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.
- 7 Podle § 2 odst. 5 trestního řádu platí, že orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákoně a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Doznání obviněného nezbavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny podstatné okolnosti případu. V přípravném řízení orgány činné v trestním řízení objasňují způsobem uvedeným v tomto zákoně i bez návrhu stran stejně pečlivě okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch osoby, proti níž se řízení vede. V řízení před soudem státní zástupce a obviněný mohou na podporu svých stanovisek navrhopvat a provádět důkazy. Státní zástupce je povinen dokazovat vinu obžalovaného. To nezbavuje soud povinnosti, aby sám doplnil dokazování v rozsahu potřebném pro své rozhodnutí.

- 8 Podle § 2 odst. 6 trestního řádu platí, že orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.
- 9 Podle § 134 odst. 2 trestního řádu platí, že v odůvodnění je třeba, jestliže to přichází podle povahy věci v úvahu, zejména uvést skutečnosti, které byly vzaty za prokázané, důkazy, o něž se skutková zjištění opírají, úvahy, jimiž se rozhodující orgán řídil při hodnocení provedených důkazů, jakož i právní úvahy, na jejichž podkladě posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona.
- 10 Podle § 222 odst. 2 trestního řádu platí, že soud postoupí věc jinému orgánu, jestliže shledá, že nejde o trestný čin, avšak zažalovaný skutek by mohl být jiným orgánem posouzen jako přestupek nebo kárné provinění, o nichž je tento orgán příslušný rozhodovat.
- 11 Podle § 222 odst. 3 trestního řádu platí, že proti usnesení o postoupení podle odstavců 2 a 3 může státní zástupce podat stížnost, jež má odkladný účinek.

Posouzení předmětné věci

- 12 Napadeným rozhodnutím byla trestní věc obviněného podle § 222 odst. 2 trestního řádu postoupena k projednání přestupkovému orgánu, neboť Okresní soud v Břeclavi dospěl k závěru, že předmětný skutek by mohl být posuzován jako přestupek dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Okresní soud v Břeclavi neshledal dostatečnou společenskou škodlivost jednání obviněného pro vyvození trestněprávní odpovědnosti.
- 13 Mám ovšem za to, že výše uvedeným způsobem rozhodl Okresní soud v Břeclavi, aniž by byly splněny zákonné podmínky § 222 odst. 2 trestního řádu, tedy na základě provedeného dokazování nebylo možno rozhodnout o tom, že jednání obviněného není trestným činem. Napadeným rozhodnutím tak byl porušen zákon ve prospěch obviněného v ustanovení § 12 odst. 2 trestního zákoníku, § 2 odst. 5, odst. 6 trestního řádu, § 134 odst. 2 trestního řádu a § 222 odst. 2 trestního řádu.

Zjevné formální vady napadeného rozhodnutí

- 14 Za nezbytné považuji v první řadě upozornit na zjevné vady napadeného rozhodnutí. Napadenému rozhodnutí je třeba předně vytknout nepřesnou formulaci jeho výroku. Dle § 222 odst. 2 trestního řádu platí, že soud postoupí věc jinému orgánu, jestliže shledá, že nejde o trestný čin, avšak zažalovaný skutek by mohl být jiným orgánem posouzen jako přestupek nebo kárné provinění, o nichž je tento orgán příslušný rozhodovat. Pro postup dle výše citovaného ustanovení musí být tedy splněny dva základní předpoklady: (i.) skutek není trestným činem a (ii.) skutek by mohl být jiným orgánem k tomu příslušným posouzen jako přestupek nebo kárné provinění. Ačkoliv Okresní soud v Břeclavi v odůvodnění napadeného rozhodnutí výslovně dospěl k závěru, že po provedeném dokazování nelze jednání obviněného kvalifikovat jako trestný čin (viz bod 5 odůvodnění napadeného rozhodnutí), v samotném výroku napadeného rozhodnutí však výslovné uvedení tohoto zákonného předpokladu aplikace § 222 odst. 2 trestního řádu absentuje.
- 15 Za vadu výroku je pak třeba rovněž považovat i odkaz Okresního soudu v Břeclavi na zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, neboť tento pozbyl účinnosti k 30. 6. 2017, a byl nahrazen zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších

předpisů. Jelikož k projednávanému skutku došlo 12. 9. 2021, tedy zjevně po nabytí účinnosti nové právní úpravy zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Okresní soud při formulaci výroku pochybil, odkazoval-li na znění staré právní úpravy.

Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí

- 16 V tomto směru je třeba rovněž upozornit na nedostatečné odůvodnění napadeného rozhodnutí. Úvahy soudu stran konkrétního mechanismu vzniku zranění poškozené Ing. K. Č. (dále jen „poškozená“), vlivu zdravotního stavu poškozené na vznik jejích zranění, nízké intenzity jednání obviněného a skutečnosti, že projednávaný skutek měl představovat incident v rámci určitých sporů mezi bývalými partnery, byly Okresním soudem v Břeclavi v odůvodnění napadeného rozhodnutí vysvětleny buď zcela povrchně, či vůbec. Výše uvedené úvahy Okresního soudu v Břeclavi pak rovněž postrádají oporu v provedeném dokazování (srov. spis Městského úřadu v Břeclavi sp. zn. MUBR-S 68993/2023, dříve trestní spis Okresního soudu v Břeclavi sp. zn. 3 T 153/2022; dále jen „spis Okresního soudu v Břeclavi“). O tomto svědčí zejména závěr soudu stran konkrétního mechanismu vzniku zranění poškozené uvedený v bodě 2 odůvodnění napadeného rozhodnutí, neboť je stížen vadou vnitřní rozpornosti: *„Dle názoru soudu byla jednoznačným způsobem prokázána příčinná souvislost mezi jednáním obžalovaného a zraněním poškozené, kdy ovšem způsobem, jakým byla tato zranění způsobena, nevznikla tak, jak je popsala poškozená, ale soud vycházel z výpovědi znalkyně, která potvrdila, že zranění poškozené s ohledem na její zdravotní diagnózu, tedy její zranění vznikla a mohla vzniknout bez toho, aniž by mohl obžalovaný vyvinout větší intenzitu.“* Obdobně o tomto svědčí zcela spekulativní závěr soudu týkající se nízké intenzity jednání obviněného taktéž uvedený v bodě 2 odůvodnění napadeného rozhodnutí: *„Bylo jednoznačně prokázáno z výpovědi znalkyně, že poškozená trpí ranou fázi osteoporózy, tzn., že v jejím případě může dojít ke zranění bez přičinění druhé osoby, příp. na základě přičinění jiné osoby, ovšem tato jiná osoba nemusí vyvinout velkou intenzitu, aby k příslušnému zranění došlo. Za dané situace je tedy zřejmé, že pokud by jednal obžalovaný tak, jak je popsáno ve výroku tohoto usnesení, způsobil by poškozené Ing. K. Č. mnohem značnější a rozsáhlejší zranění, než která utrpěla v souvislosti s přetahováním ve sporu o křovinořez.“*
- 17 Spekulativní, nelogické a řádně neodůvodněné závěry Okresního soudu v Břeclavi pak zjevně nenaplnují zákonné požadavky na kvalitu odůvodnění (viz § 134 odst. 2 trestního řádu).

Nenaplnění předpokladů pro uplatnění zásady subsidiarity trestní represe

K aplikaci zásady subsidiarity trestní represe soudem

- 18 Napadeným rozhodnutím Okresní soud v Břeclavi postoupil trestní věc obviněného přestupkovému orgánu, a to s výslovným odkazem na zásadu ultima ratio (viz bod 3 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Z odůvodnění napadeného rozhodnutí lze však mít důvodně za to, že okresní soud postoupil předmětnou trestní věc přestupkovému orgánu, neboť neshledal dostatečnou míru společenské škodlivosti jednání obviněného (viz bod 3 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Přesnější by proto v tomto smyslu byl odkaz Okresního soudu v Břeclavi na zásadu subsidiarity trestní represe zakotvenou v § 12 odst. 2 trestního zákoníku, k jejímuž uplatnění zřejmě mířila argumentace Okresního soudu v Břeclavi. Vzhledem k uvedenému považuji za nezbytné níže uvést předpoklady pro uplatnění této zásady.
- 19 Základní funkcí trestního práva představuje ochrana společnosti před kriminalitou, a to především prostřednictvím postihu trestných činů, tj. všech protiprávních činů, které trestní

zákon označuje za trestné a které vykazují znaky uvedené v takovém zákoně (srov. § 13 odst. 1 trestního zákoníku). Zásadně tedy platí, že každý protiprávní čin, jenž naplňuje všechny znaky uvedené v trestním zákoně, je trestným činem a je nezbytné vůči jeho pachateli vyvodit trestní odpovědnost a trestněprávní důsledky s ní spojené. V této souvislosti nelze pominout účel trestního řízení, jenž dle § 1 odst. 1 trestního řádu směřuje především k tomu, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2011, sp. zn. 6 Tdo 1508/2010, ze dne 29. 11. 2017, sp. zn. 3 Tdo 1366/2017, a ze dne 24. 3. 2020, sp. zn. 8 Tdo 307/2020).

- 20 Výše uvedený závěr je korigován zásadou subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 trestního zákoníku, podle níž lze trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Zásada subsidiarity trestní represe tak nachází uplatnění v případech, v nichž došlo ke spáchání méně závažného trestného činu, tedy v případech, v nichž sice byly naplněny všechny znaky uvedené v trestním zákoně, nicméně jednání pachatele nedosahovalo potřebné míry společenské škodlivosti (Jednání pachatele totiž neodpovídalo ani nejméně závažným, běžně se vyskytujícím případům daného trestného činu; srov. Šámal, P. a kol.: Trestní zákoník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023.).
- 21 Společenskou škodlivost však nelze řešit v obecné poloze, nýbrž je třeba ji zvažovat v konkrétním posuzovaném případě, v němž došlo ke spáchání méně závažného trestného činu. Pro určení míry společenské škodlivosti projednávaného skutku je určující zejména povaha a závažnost trestného činu, která se podle § 39 odst. 2 trestního zákoníku uplatňuje při stanovení druhu trestu a jeho výměry (srov. Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 301/2012.). Soud při zkoumání míry společenské škodlivosti tedy přihlíží především k významu chráněného zájmu, který byl činem dotčen, ke způsobu provedení činu a jeho následkům, k okolnostem, za kterých byl čin spáchán, k osobě pachatele, k míře jeho zavinění a k jeho pohnutce, záměru nebo cíli.
- 22 Zásadu subsidiarity trestní represe pak doplňuje princip ultima ratio, dle něhož lze prostředky trestního práva uplatnit pouze v případech, v nichž nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiných právních předpisů. Soud v tomto směřuje zvažuje zejména navazující právní úpravu odpovědnosti za protiprávní čin v oblasti práva správního, občanského či obchodního. Trestní odpovědnost je ve smyslu výše uvedeného vyloučena tehdy, lze-li uplatněním jiného druhu odpovědnosti dosáhnout splnění všech funkcí vyvození odpovědnosti, tj. splnění cíle reparačního a preventivního, a přitom funkce represivní není v daném případě nezbytná (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 26. 7. 2012, sp. zn. III. ÚS 1148/09). Ochrana právních statků má být tedy v první řadě uplatňována prostředky těchto jiných právních odvětví, a teprve v případě, je-li tato ochrana neúčinná a porušení chráněných vztahů naplňuje znaky konkrétní skutkové podstaty trestného činu, přichází v úvahu uplatnění trestněprávní odpovědnosti.
- 23 Ačkoliv jsou úvahy Okresního soudu v Břeclavi zachycené v odůvodnění napadeného rozhodnutí značně nelogické, lze z nich i přesto seznat, že za rozhodující pro uplatnění zásady ultima ratio, resp. zásady subsidiarity trestní represe, shledal Okresní soud v Břeclavi především nízkou intenzitu jednání obviněného a dále skutečnost, že projednávaný skutek měl představovat incident v rámci určitých sporů mezi bývalými partnery. K posledně uvedenému v bodě 3 odůvodnění napadeného rozhodnutí Okresní soud v Břeclavi výslovně uvedl:

„[D]ospěl také zdejší soud k závěru, že není úkolem trestního soudu případné spory výše uvedené řešit prostřednictvím trestního řízení podáváním např. trestních oznámení.“

- 24 Nízkou intenzitu jednání obviněného dovodil Okresní soud v Břeclavi na základě skutečnosti, že poškozená trpí ranou fází osteoporózy, a její zranění tak mohla vzniknout bez toho, aniž by obviněný vyvinul větší intenzitu. S ohledem na uvedené Okresní soud v Břeclavi konstatoval, že zranění poškozené vznikla při přetahování se s obviněným o křovinořez, a nikoliv v důsledku útoku obviněného.
- 25 S ohledem na výše popsané závěry Okresního soudu v Břeclavi považují za důvodné blíže se zabývat konkrétním mechanismem vzniku zranění poškozené. Předně znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, MUDr. Svatava Ducháčková (dále jen „znalkyně“) ve svém znaleckém posudku ze dne 20. 1. 2022, č. 6906/2021 (na č. 1. 161 spisu Okresního soudu v Břeclavi) k mechanismu vzniku zranění poškozené, konkrétně ke vzniku zlomenin žeber a zlomeniny zápěstí, uvedla, že *„Odlomení zadní hrany trojhranné kosti vzniká nejčastěji při násilném ohnutí ruky v zápěstí směrem ke hřbetu předloktí (hyperextenze) a současně směrem k malíku (ulnární dukce). Přímý úder na hřbet zápěstí není typickým mechanismem. Zlomeniny žeber vznikají přímým i nepřímým násilím, v případě sériové zlomeniny celkem čtyř žeber v zadně boční části hrudníku bez zevních známek poranění na kůži hrudníku je pravděpodobnější vznik pasivně například nárazem na nějaký předmět, pád a podobně (...) K hyperextenzi a ulnární dukci v zápěstí podle literatury může dojít při pádu, k podobnému pohybu by mohlo dojít i v případě násilného přetahování se o předmět, obecně nelze vyloučit ani obranu proti násilí, pokud by obrana vedla k prudkému pohybu v zápěstí směrem ke hřbetu ruky. (...) Je krajně nepravděpodobné, že by zlomeniny žeber v zadní boční části vlevo vznikly údery pěstí, málo pravděpodobné je i kopání do vzpřímené osoby od pachatele, který není trénovaný v bojových sportech nebo uměních. Náraz na nějaký předmět nebo pád se ve výpovědích nebo úředních záznamech nevyskytuje.“* Na své závěry znalkyně navázala při výslechu v hlavním líčení před Okresním soudem v Břeclavi (zachycen toliko na zvukovém záznamu), v němž ke zranění poškozené uvedla, že nejpravděpodobnější příčinou vzniku zlomeniny zápěstí představovala manipulace s křovinořezem, či pád poškozené, tento však nebyl v žádné výpovědi zmíněn. Za nejpravděpodobnější příčinou vzniku zlomenin žeber pak znalkyně označila úder pevným předmětem, či kopání na zemi.
- 26 S ohledem na výše uvedené tak nelze přisvědčit závěru Okresního soudu v Břeclavi, že provedeným dokazováním bylo ve smyslu § 2 odst. 5 trestního řádu prokázáno, že příčinou vzniku zranění poškozené představovalo přetahování se s obviněným o křovinořez. Ze znaleckého posudku a z výpovědi znalkyně vyplývá, že zlomenina zápěstí sice mohla vzniknout při přetahování se mezi obviněným a poškozenou, nicméně nelze vyloučit ani obranu poškozené proti násilí ze strany obviněného. Dle závěrů znalkyně pak zlomeniny žeber mohly vzniknout úderem pevným předmětem, či kopáním poškozené na zemi. I přesto, že znalkyně ve znaleckém posudku, a i v následném výslechu před soudem nestanovila konkrétní příčinu a způsob vzniku zranění poškozené, lze přijmout logický závěr, že zranění poškozené vznikla právě v důsledku útoku obviněného. Tomuto závěru přisvědčuje jednak rozsah zranění poškozené, tj. vícečetné zlomeniny žeber, zlomenina zápěstí, krevní výrony v oblasti horních končetin a hrudníku (dále viz skutková věta napadeného rozhodnutí) a rovněž také skutkový děj, jenž poškozená v průběhu trestního řízení konzistentně popisovala ve svých výpovědích, který byl nadto v dílčí části (útok obviněného dřevěnou latí vůči poškozené) podpořen výpověďmi na místě zasahujících příslušníků Policie České republiky. Výše uvedené

pak rovněž zjevně svědčí o nevěrohodnosti skutkového děje popsaného obviněným, jemuž Okresní soud v Břeclavi v napadeném rozhodnutí implicitně přisvědčil, neboť obviněný ve svých výpovědích opakovaně popřel jakýkoliv útok vůči poškozené.

- 27 Dále k vlivu zdravotní diagnózy poškozené na vznik zranění znalkyně ve znaleckém posudku na č. 1. 162 spisu Okresního soudu v Břeclavi uvedla, že: „*Objektivní posouzení, nakořik ve stavu poškozené by mohl být teoreticky usnadněn vznik zlomenin i při menším násilí než u zdravé osoby, by bylo možno stanovit jedině po provedení aktuální denzitometrie, či změření hustoty kostí. Jak je již výše uvedeno, osteopenie je pouze předstupeň osteoporózy, nemusí znamenat nutně podstatně zvýšenou lomivost kostí.*“ Při výslechu v hlavním líčení před Okresním soudem v Břeclavi znalkyně dále uvedla, že osteopenie sice mohla mít vliv na vznik zranění poškozené, nicméně rovněž doplnila, že ze zdravotní dokumentace přiložené praktickým lékařem poškozené vyplývá, že u poškozené došlo v posledních letech v tomto směru ke zlepšení jejího zdravotního stavu. Dospěl-li tak Okresní soud v Břeclavi bez dalšího k závěru, že na vznik zranění poškozené měl vliv její zdravotní stav, je tento závěr v rozporu s výsledky znaleckého zkoumání a rovněž bez jakékoliv jiné důkazní opory.
- 28 Jde-li o Okresním soudem v Břeclavi tvrzenou nízkou intenzitu jednání obviněného, tato jednak nebyla předmětem znaleckého zkoumání, rovněž však nemá jakýkoliv jiný podklad ve shromážděném důkazním materiálu. Na soudem tvrzenou nízkou intenzitu jednání je tak třeba nahlížet jako na nepodloženou a rovněž nijak neodůvodněnou úvahu Okresního soudu v Břeclavi. S ohledem na uvedené tak tvrzená nízká intenzita jednání obviněného zjevně nemohla vést Okresní soud v Břeclavi k uplatnění zásady ultima ratio, resp. zásady subsidiarity trestní represe.
- 29 Dospěl-li Okresní soud v Břeclavi dále v bodě 3 odůvodnění napadeného rozhodnutí k závěru, že bylo jednoznačně prokázáno, že jednání obviněného představuje incident v rámci určitých sporů mezi bývalými partnery, jedná se opětovně o zcela důkazně nepodložený závěr soudu. K výše uvedenému závěru zřejmě Okresní soud v Břeclavi dospěl na základě personální a místní souvislosti dané mezi obviněným a poškozenou (projednávaný skutek se odehrál v místě podnikatelské činnosti obviněného). Nicméně jakákoliv věcná souvislost (kupř. skutečnost, že by byl projednávaný skutek vyústěním sporů dřívějších, či že by na tyto přímo navazoval) nebyla v předmětném trestním řízení nijak prokázána.
- 30 Vzhledem k výše uvedenému shrnuji, že závěry Okresního soudu v Břeclavi stran nízké intenzity jednání obviněného a skutečnosti, že projednávaný skutek měl představovat incident v rámci určitých sporů mezi bývalými partnery, nebyly v předmětném trestním řízení prokázány a soudem v napadeném rozhodnutí řádně zdůvodněny. Jako takové proto nemohly být důvodem pro uplatnění zásady ultima ratio, resp. zásady subsidiarity trestní represe, a pro postoupení věci přestupkovému orgánu.

K možnostem aplikace zásady subsidiarity trestní represe v předmětné věci

- 31 Jelikož fakticky, i když na základě neprokázaných a řádně neodůvodněných skutečností (viz výše), Okresní soud v Břeclavi dospěl k závěru o nezbytnosti aplikace zásady ultima ratio, resp. zásady subsidiarity trestní represe, považuji dále za nezbytné blíže se zabývat možnostmi uplatnění dané zásady v předmětné věci.

- 32 V první řadě je třeba uvést, že nejsou dány pochybnosti o naplnění skutkové podstaty přečinu ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 trestního zákoníku. Zranění poškozené vznikla v důsledku jednání obviněného (blíže viz bod 26 této stížnosti), přičemž poškozené byl obviněným způsobenou újmou na zdraví znesnadněn, nikoli jen po krátkou dobu (konkrétně po dobu 38 dnů), obvyklý způsob života, a za situace, kdy obviněný jednal vědom si zdravotního stavu poškozené (srov. výpověď obviněného v hlavním líčení na č. 1. 204 spisu Okresního soudu v Břeclavi). Obviněný tak musel vědět, přinejmenším musel být srozuměn, že svým jednáním může poškozené způsobit újmu na zdraví (srov. § 15 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku). Obviněný tedy svým jednáním naplnil jak objektivní, tak subjektivní stránku přečinu ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 trestního zákoníku.
- 33 K nízké společenské škodlivosti jednání obviněného jakožto nezbytného předpokladu pro uplatnění zásady subsidiarity trestní represe, je třeba předně zdůraznit, že v důsledku jednání obviněného byla poškozená omezena v obvyklém způsobu života po dobu 38 dnů, tedy po dobu několikrát přesahující minimální požadovanou dobu omezení v obvyklém způsobu života (nejméně 7 dní). Nadto tato doba dosáhla téměř minimální doby 6 týdnů pro shledání způsobené poruchy zdraví těžkou újmou na zdraví ve smyslu § 122 odst. 2 trestního zákoníku a pro shledání naplnění skutkové podstaty závažnějšího trestného činu – těžké ublížení na zdraví dle § 145 odst. 1 trestního zákoníku.
- 34 Pro stanovení konkrétní míry společenské škodlivosti jednání obviněného je dále třeba přihlídnout ke kritériím určujícím povahu a závažnost trestného činu ve smyslu § 39 odst. 2 trestního zákoníku. Jde-li o význam chráněného zájmu, v předmětné věci zákonná úprava přečinu ublížení na zdraví dle § 146 trestního zákoníku vyjadřuje zájem na ochraně lidského zdraví, tj. zajištění fyzické a psychické integrity člověka, tedy normální funkce lidského těla včetně řádné funkce všech orgánů. Jakýkoliv negativní zásah mající vliv na lidské zdraví naplňující skutkovou podstatu přečinu ublížení na zdraví, je pak třeba s ohledem na jeho zjevnou nepostradatelnost považovat za závažný. Ke způsobu provedení trestného činu a jeho následkům je třeba uvést, že obviněný vedl útok vůči poškozené se zbraní ve smyslu § 118 trestního zákoníku a intenzita jeho útoku postupně gradovala od použití pěstí a kopů až po užití dřevěné latě vůči poškozené. V útoku pak obviněný přestal až v důsledku příchodu na místo zasahujících příslušníků Policie České republiky. Způsob provedení činu tak svědčí o značné agresivitě a zákeřnosti jednání obviněného. K následkům trestného činu viz předcházející bod. Jde-li o okolnosti, za kterých byl čin spáchán, je předně třeba uvést, že svůj útok obviněný směřoval vůči své bývalé partnerce, s níž žil mnoho let v partnerském vztahu. Trestněprávní jednání směřující vůči osobě blízké nebo osobě, s níž měl pachatel intimní vztah, pak ve své judikatuře Nejvyšší soud shledal jako skutečnost zvyšující společenskou škodlivost jednání pachatele (srov. kupř. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 1. 2022, sp. zn. 8 Tdo 1292/2021). Současně obviněný svůj útok směřoval vůči fyzicky slabší ženě, jež měla zjevně omezenou možnost obrany proti násilí obviněného. Zlehčování tohoto druhu trestné činnosti pak Nejvyšší soud negativně zhodnotil svým usnesením ze dne 11. 11. 2015, sp. zn. 8 Tdo 1263/2015: *„V té nejobecnější rovině je závěrem nutné dodat, že jakékoliv násilné jednání (fyzicky vždy silnějšího) muže vůči ženě, a to i v případě, že ta jej svým nevhodným chováním sama vyprovokovala, nelze v žádném případě bagatelizovat již jen s ohledem na četnost, s jakou se takové případy v dnešní společnosti, zejména v partnerských vztazích, vyskytují.“* Dále je třeba stran společenské škodlivosti jednání obviněného zdůraznit, že jeho útok směřoval vůči osobě, kterou mohl důvodně považovat za zvláště zranitelnou. Obviněný si totiž byl bezpochyby vědom zdravotního stavu poškozené (srov. výpověď obviněného v hlavním líčení

na č. 1. 203-205 spisu Okresního soudu v Břeclavi). Posledně uvedené pak považuji za okolnost zvyšující společenskou škodlivost jednání obviněného. Závěrem rovněž nelze odhlédnout od skutečnosti, že obviněný jednal vůči poškozené nejméně v úmyslu nepřímém (viz bod 32 této stížnosti).

- 35 S ohledem na výše uvedené je zjevné, že v předmětné věci významně převažovaly skutečnosti zvyšující společenskou škodlivost jednání obviněného, jež se tak žádným způsobem nemohlo vymykat jiným běžně se vyskytujícím případům daného trestného činu. Za tohoto stavu, došlo-li bezpochyby k naplnění nejen formální stránky skutkové podstaty přečinu ublížení na zdraví dle § 146 odst. 1 trestního zákoníku, rovněž však také stránky materiální, nebylo v předmětné věci namístě zvažovat uplatnění zásady subsidiarity trestní represe.
- 36 Ze shora uvedeného vyplývá, že v předmětné věci došlo na straně Okresního soudu v Břeclavi k nesprávnému právnímu posouzení skutku, neboť jednání obviněného vykazuje všechny znaky přečinu ublížení na zdraví dle § 146 odst. 1 trestního zákoníku, a v důsledku tohoto pochybení tak Okresní soud v Břeclavi nesprávně rozhodl o postoupení věci přestupkovému orgánu dle § 222 odst. 2 trestního řádu, neboť pro tento postup nebyly splněny zákonné podmínky.
- 37 Na základě výše uvedeného proto konstatuji, že pravomocným usnesením Okresního soudu v Břeclavi ze dne 12. 4. 2023, č. j. 3 T 153/2022-230, byl porušen zákon ve prospěch obviněného v ustanovení § 12 odst. 2 trestního zákoníku, § 2 odst. 5, odst. 6 trestního řádu, § 134 odst. 2 trestního řádu a § 222 odst. 2 trestního řádu.
- 38 Dále uvádím, že Okresní soud v Břeclavi výše popsáním pochybením zcela rezignoval na svou zákonnou povinnost ve smyslu § 1 odst. 1 trestního řádu postupovat tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni. Postoupením věci přestupkovému orgánu zjevně nemohla být naplněna ochranná a zejména však preventivní funkce trestního práva. Daný postup tak nemůže být poškozenou jakožto obětí trestného činu vnímán jako spravedlivý. Postup Okresního soudu v Břeclavi nelze než považovat za selhání státu při ochraně obětí trestných činů a obecně za bagatelizaci násilné trestné činnosti páchané na ženách, v čemž jakožto celospolečenském problému shledávám zvláště závažné pochybení tohoto soudu.
- 39 Závěrem uvádím, že si jsem vědom toho, že podaná stížnost pro porušení zákona směřuje v neprospěch obviněného, a tudíž napadené rozhodnutí nemůže být Okresním soudem v Břeclavi zrušeno, nicméně stanovisko Nejvyššího soudu k předmětné věci může mít judikatorní význam v otázce možnosti shledání nízké intenzity jednání vůči osobě se zhoršeným zdravotním stavem jako skutečnosti snižující společenskou škodlivost jednání pachatele.
- 40 Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Návrh

41 S ohledem na výše uvedené si dovoluji Nejvyššímu soudu navrhnout, aby:

Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že usnesením Okresního soudu v Břeclavi ze dne 12. 4. 2023, č. j. 3 T 153/2022-230, byl porušen zákon ve prospěch obviněného Ing. P. Č. v ustanovení § 12 odst. 2 trestního zákoníku, § 2 odst. 5, odst. 6 trestního řádu, § 134 odst. 2 trestního řádu a § 222 odst. 2 trestního řádu.